

Sygn. akt II Ka 101/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu – II Wydział Karny, w składzie:

Przewodniczący	-	SSO Jacek Klęk
Protokolant	-	st. sekr. sąd. Zdzisława Drózdź

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Sieradzu Ryszarda Kostrzewy, po rozpoznaniu dnia 09 VI 2015 r. sprawy: **E. O.** oskarżonego o czyn z art. 286§1 kk i in., na skutek apelacji oskarżonego od wyroku Sądu Rejonowego w Sieradzu z 31 III 2015 r. w sprawie II K 100/15,

na podstawie art. 437§1 i §2 kpk w zw. z art. 438 pkt 2 kpk

uchyla wyrok w zaskarżonej części, to jest w zakresie rozstrzygnięć dotyczących E. O. i stawianych mu zarzutów i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Rejonowemu w Sieradzu do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt II Ka 101/15

UZASADNIENIE

W skierowanym do Sądu Rejonowego w Sieradzu akcie oskarżenia prokurator zarzucił E. O. to, że:

I w dniu 12 grudnia 2012 r. w miejscowości O. gmina W. powiat (...) w celu użycia za autentyczny przerobił w dokumencie „Książka ewidencji pobytu myśliwych na polowaniu indywidualnym” w rubryce nr 5 (data, godz. Rozpoczęcia polowania) godzinę przerabiając wpis z godziny 17:00 na godzinę 14:00,

tj. popełnienie przestępstwa z art. 270 § 1 kk

oraz to, że:

II w dniu 13 grudnia 2012 r. około godziny 13:00 w miejscowości S. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i chcąc aby inna osoba dokonała czynu zabronionego, nakłonił uprawnioną do wystawienia dokumentu (...) K. B. (1) do poświadczenia w nim nieprawdy co do okoliczności mającej znaczenie prawne polegającego na wpisaniu nieprawdziwej godziny odstrzału upolowanego wcześniej (...) czym w związku ze zmianą ceny skupu dziczyzny w tym dniu doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 216 złotych na szkodę spółki (...),

tj. popełnienie przestępstwa z art. 271 § 1 kk w zw. z art. 18§2 kk w zw. z art. 286§1 kk w zw. z art. 11§2 kk.

Wyrokiem wydanym na rozprawie w dniu 31 III 2015 r. w sprawie II K 100/15, Sąd Rejonowy w Sieradzu uznał E. O. winnym zarzucanych mu w pkt. I i II czynów, z tym, iż przyjął, że stanowią one wypadki mniejszej wagi określone odpowiednio w art. 270§2a kk (I), oraz art. 271§2 kk i art. 286§3 kk (II) i na podstawie art. 66§1 kk w zw. z art. 67§1 kk warunkowo umorzył postępowanie karne wobec oskarżonego oznaczając roczny okres próby. Nadto orzekł w stosunku do oskarżonego świadczenie pieniężne w kwocie 1.000 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym

oraz Pomocy Postpenitencjarnej oraz obciążył oskarżonego kosztami sądowymi w całości zasądzając od niego na rzecz Skarbu Państwa łącznie kwotę 150 złotych.

W ustawowym terminie orzeczenie zaskarżył oskarżony E. O.. Z treści apelacji wynika, że w ocenie skarżącego oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy uczynił to wbrew wskazaniom wiedzy, logice i zasadom doświadczenia życiowego. W szczególności skarżący podniósł, iż:

a) dokument opisany w pkt I, tj. „Książka Ewidencji pobytu myśliwych na polowaniu indywidualnym” był dostępny dla każdego polującego w kole przez dłuższy czas i przerobienia mógł dokonać każdy;

b) nie nakłaniał K. B. (1) do poświadczenia nieprawdy w dokumencie (...) i sam zwrócił oskarżonej uwagę, że błędnie wpisała godzinę odstrzału byka jelenia, jednak ona nie dokonała korekty twierdząc, że skarbnik w kole łowieckim nie powinien czynić z tego tytułu problemów;

c) rzeczywiście nie chciał zgodzić się na skup byka jelenia po cenie niższej (według nowego cennika), ponieważ było to dla jego koła nieopłacalne, a K. B. sama przystała na wypłatę pieniędzy wg ceny wyższej, co jest normalną i typową regułą handlową panująca na rynku, zatem nikogo nie oszukał.

Z tych wszystkich względów oskarżony wniósł o uniewinnienie go od zarzucanych mu czynów (k. 123 – 124).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja, z uwagi na zasadność podniesionego w niej zarzutów opisanego w pkt. a, a także z uwagi na dostrzeżone z urzędu istotne naruszenie przepisów postępowania regulujących postępowanie dowodowe w toku rozprawy skutkować musiała uchYLENIEM zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania.

Ma rację skarżący podnosząc, iż z uzasadnienia Sądu meriti nie sposób wywieść w oparciu o jakie dowody Sąd ten ustalił, iż osobą która dokonała przerobienia wpisu w „Książce Ewidencji pobytu myśliwych na polowaniu indywidualnym” „z godziny 17.00 na godz. 14.00” był oskarżony. W części ustaleniuowej uzasadnieniu Sąd Rejonowy nie wskazał żadnego dowodu na tę okoliczność. Za niewłaściwe Sąd Okręgowy uznaje zbiorcze powoływanie dowodów. W przypadku uzasadnienia wyroku skazującego nieodzownym jest jednoznaczne wskazanie dowodów, w oparciu o które sąd dokonał relewantnych prawnie ustaleń. Cezurą są przesłanki ustawowe, których istnienie sąd stwierdził, i w oparciu o które zakwestionował chroniące sprawcę domniemanie niewinności. W konsekwencji, co do zasady wielość przesłanek, jak i wielość czynów winny pociągać za sobą wielość wskazań dowodów w oparciu o które dokonano ustaleń. Powyższe Sąd Okręgowy akcentuje, bowiem w sprawie niniejszej Sąd Rejonowy dokonał zbiorczego wskazania dowodów i to pomimo przypisania oskarżonemu dwóch czynów dokonanych w odmiennym miejscu i czasie, wyczerpujących znamiona innych przepisów ustawy (w tym zakresie por. wyrok SA w Lublinie z 10 marca 2011 r. w sprawie AKa 16/11, System Informacji Prawnej LEX nr 897900; wyrok SA w Katowicach z 16 lipca 2009 r. w sprawie II AKa 150/09, System Informacji Prawnej LEX nr 519648; wyrok SA we Wrocławiu z 25 lipca 2013 r. w sprawie II AKa 170/13, System Informacji Prawnej LEX nr 1356728).

Wskazana wadliwość uzasadnienia, choć znacząca, to jednak nie miałaby znaczenie, gdyby Sąd Rejonowy omawiając dowody wskazał w oparciu, o które z nich dokonał konkretnych ustaleń. Tak się jednak nie stało. Jedynym dowodem bezpośrednim odnoszącym się do kwestii sprawstwa w zakresie przerobienia „Książki Ewidencji pobytu myśliwych na polowaniu indywidualnym” w zakresie określenia godziny są wyjaśnienia oskarżonego, a ściślej jego stanowisko procesowe. By zakwestionować powyższe Sąd zobligowany był przytoczyć inne dowody wskazujące na sprawstwo oskarżonego – do czego obligowała go zasada swobodnej oceny dowodów. Za spełniające wymogi art. 7 kpk trudno uznać stwierdzenie, iż stanowisko procesowe prezentowane w toku postępowania przez oskarżonego nie jest wiarygodne, bowiem „pozostaje w rażącej sprzeczności z pozostałymi dowodami”. Po pierwsze taka konstatacja byłaby uprawnioną, gdyby Sąd zidentyfikował owe pozostałe dowodowe, a po wtóre wymagała wykazania przez sąd I instancji dlaczego nie uznał za wiarygodne przeciwnych twierdzeń oskarżonego. Brak rozważań w tym zakresie dowodzi obrazy art. 7 kpk (skutkującej oczywiście dowolnymi ustaleniami faktycznymi) oraz art. 424§1 pkt. 1 kpk.

Niezależnie od zarzutów podniesionych przez skarżącego w środku odwoławczym stwierdzić trzeba, iż sąd meriti procedując w niniejszej sprawie naruszył i inne, także naczelną, zasady polskiego procesu karnego, a mianowicie zasadę prawdy materialnej wytyczającej cel postępowania dowodowego oraz zasadę bezpośredniości, która określa jego metodę. Rzecz w tym, że zarówno w toku posiedzenia, jak i rozprawy nieodzowne jest przeprowadzenie dowodów zgodnie z regułami określonymi w Kodeksie postępowania karnego. W sprawie niniejszej sprawę skierowano na rozprawę. W konsekwencji wydanie orzeczenia wymagało przeprowadzenia rozprawy i ujawnienie w jej przebiegu dowodów. Tymczasem tak się nie stało, a sąd odstąpił nawet od otwarcia przewodu sądowego i wysłuchania oskarżonych. Poprzestał na odebraniu od oskarżonych i obrońcy jednego z nich wniosków o warunkowe umorzenie postępowania (pomijając nawet to czy przyznają się do dokonania zarzucanych czynów i lekceważąc oczywistą sprzeczność wniosku skarżącego z jego stanowiskiem z dochodzenia). Skoro Sąd uznał, iż nazbyt pochopnie sprawę skierowano na rozprawę, bowiem zachodzą w niej podstawy do warunkowego umorzenia postępowania mógł powyższe uczynić także i na rozprawie przed otwarciem przewodu sądowego, ale pod warunkiem przeprowadzenia postępowania sprawdzającego w myśl art. 97 kpk oraz utrwalenia tegoż w protokole zgodnie z regułami dla posiedzeń. Należy także podkreślić, iż wymogiem umorzenia postępowania na posiedzeniu jest stwierdzenie, że efekty dochodzenia są jasne, wzajemnie niesprzeczne, przekonujące i w pełni wystarczają do rozstrzygnięcia w przedmiocie zasadniczego nurtu procesu jakim jest przypisanie winy i sprawstwa oskarżonemu. O tym jednak w sprawie niniejszej, z uwagi na poczynione wyżej uwagi, nie może być mowy.

Konkludując Sąd Okręgowy stwierdza, iż opisane naruszenia przypisom postępowania miało oczywisty wpływ na treść rozstrzygnięcia, a w konsekwencji, na podstawie art. 438 pkt. 2 kpk uchylił kwestionowany wyrok w zaskarżonej części.

Finalnie należy wskazać, iż ponownie rozpoznając sprawę sąd nie tylko uczyni to na rozprawie, należyście w jej przebiegu ujawniając dowody, które następnie, w ramach narady oceni w sposób zgodny z zasadami logiki oraz wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego. Analizując kwestia odpowiedzialności oskarżonego Sąd rozważy także czy takie zachowanie jakie opisano w zarzucie I faktycznie wyczerpuje znamiona art. 270§1 kk czy też art. 270§2a kk, a więc czy chodzi tu o przerobienie dokumentu w celu użycia za autentyczny czy też zachowanie to wymaga oceny w kontekście fałszu intelektualnego. Jest przy tym jasnym, iż Sąd winien rozważyć już na etapie przygotowania do rozprawy dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu pisma ręcznego na okoliczność ustalenia czy opisanego w zarzucie przerobienia dokonał oskarżony. Oczywiście ewentualna decyzja procesowa w tym zakresie winna być połączona z czynnością zabezpieczenia przez sąd materiału porównawczego z udziałem albo biegłego, albo technika kryminalistyki.